

Il·lustració Catalana

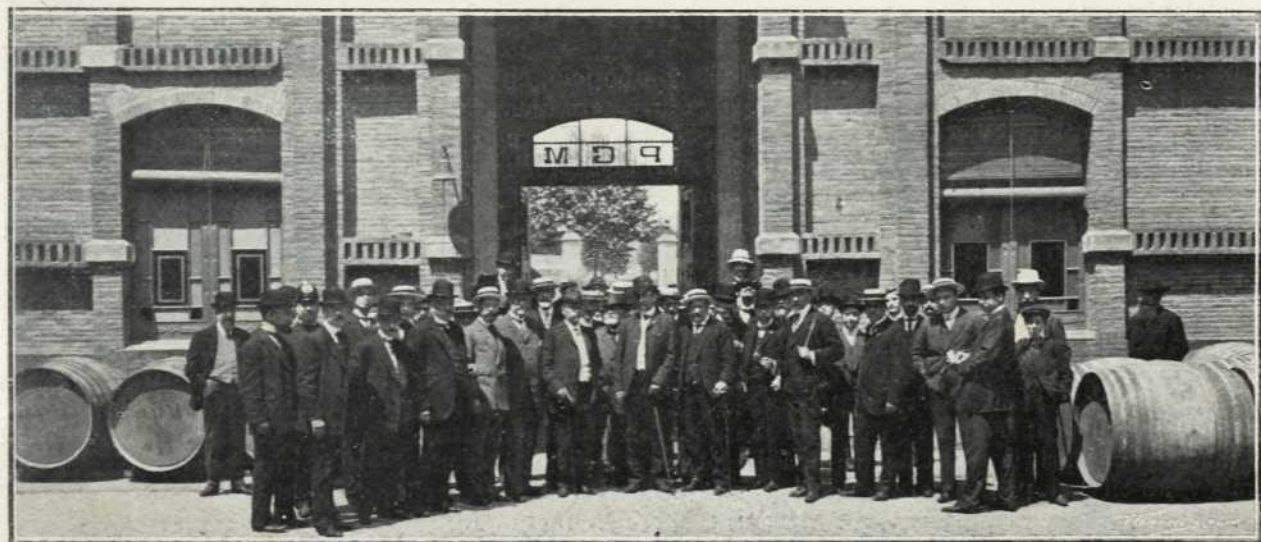
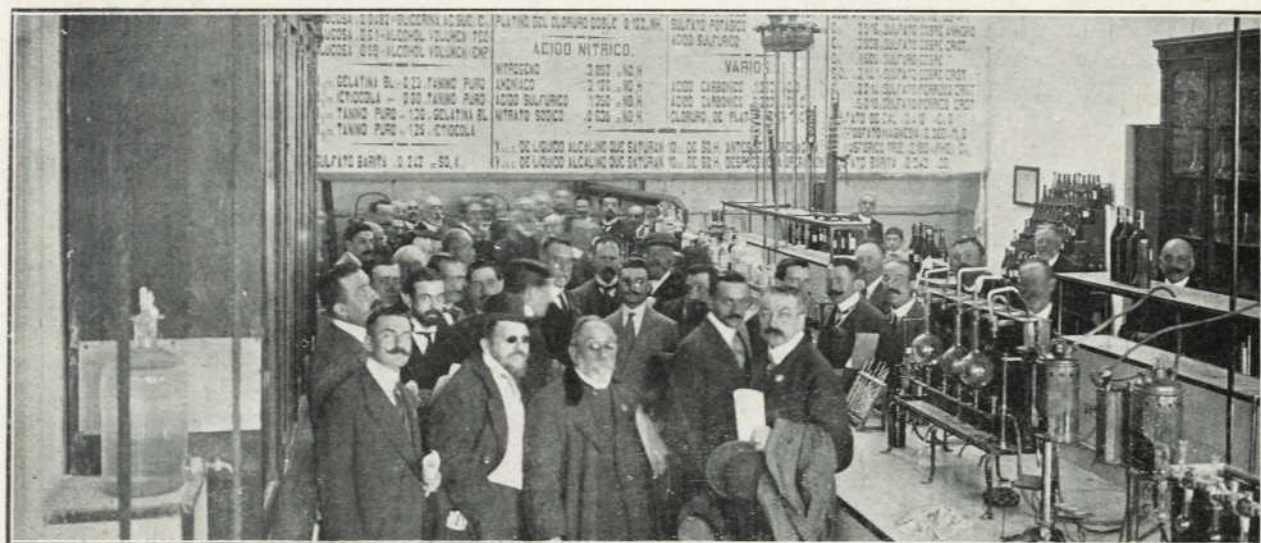
REVISTA SETMANAL IL·LUSTRADA

ANY IX

BARCELONA 21 MAIG 1911

N.º 415

LA VISITA A CATALUNYA DELS CONGRESSISTES DEL IX CONGRÉS INTERNACIONAL D'AGRICULTURA

A LA CAMBRA AGRÍCOLA DE VILAFRANCA. — A LES COVES DEL "CHAMPAGNE CODORNIU" DE SANT SADURNÍ
ALS MAGATZEMS DE CA'N PERE GRAU MARISTANY — (Sagarra f.)

ES agradós, desiara, remuntar fins al origen de les coses ò les idees actuals y cercarne les fonts y'l moment de l'aparició primera. Generalment les coses y les idees, caminant pel món, esdevenen unes altres y's transfiguren. Devegades s'engrandeixen entrant en la categoria dels acontexements històrichs propiament dits, encara que nascudes en obscuritat y silenci. Altres cops, criades y pregonades a sò de trompa desde sa naxensa, veyem que's disolen en oblit y se'n pert el rastre en uns quants anys, en uns quants dies per ventura. Y axò's comprova més especialment en materia d'aparicions literaries. Es una lley de fortuna la seva, tota misteriosa y que no's pot expressar més qu'ab les paraules del antich: *Habent sua fata libelli*.

No fa molt temps que la casualitat va oferirme una doble ocasió, una doble experiència d'aquestes sorpreses que be podríem dirne retrospectives. S'ha parlat sovint de la inconsciència ab que'ls contemporanis de tal ò qual fet històrich assistiren a la seva revelació. Sense anar més lluny y tractantse dels orígens de la renaixensa literaria de Catalunya, historiadors, erudits y polemistes venen repetint, prenintho uns dels altres, que certes dates culminants, com es ara l'oda famosa del Aribau, ò *La noya fugitiva* d'en Cortada, passaren inadvertides y com inconegudes de la seva generació, sense que ningú pogués capirne la futura transcendència. Venen a sostenir que la importància qu'ara se'ls hi dona, se deu a una falsa perspectiva, prenint com a fites inicials lo que no es altra cosa que concepte elaborat à *posteriori*. Fins s'ha suposat que la poesia del Aribau no tenia originariament l'objectiu patriòtich que després s'hi ha volgut veure y que'l títol qu'ara porta fou ingerit ò adaptat, d'una manera artificiosa y casi be deslleal y sectaria, cosa de mitx sigle després, per uns catalanistes frenètics que necessitaven precedents y que no temien de mistificar y desnaturalisar el pensament del autor.

Donchs, be: repassant la colecció del periòdich *El Vapor*, ahont tantes notícies curioses, tants signes y presagis d'un pròxim desvetllament poden espigolarshi, vaig arribar al número y a la plana ahont sortí per primera volta l'oda tan discutida. *El Vapor* comensà la seva publicació, el dia 22 de Mars de 1833, en aquell moment en que la regència de Maria Cristina, inaugurada per una amnistia general, acabava d'obrir les portes als emigrats y, ab ells, a les aures del romanticisme, després de les mortals quietuts del dezeni. *El Vapor*, venia a continuar com periòdich diari, ò

casi diari, la tasca empresa en forma de revista, deu anys abans, y al poch temps dexada, per *El Europeo*, publicació més famosa y citada que verament coneguda, y que ja havia exposat la doctrina romàntica, havia disertat sobre la nova ciencia anomenada *estètica* pels alemanys, havia comensat a introduhir a Catalunya l'admiració de Walter Scott, nodriment espiritual de tota una època, y havia fet conèixer per medi d'un de sos redactors, el milanès Monteggia, els principals ornaments literaris de Lombardía: Manzoni, Tomas Grossi, Notta...

Un dels fundadors y redactors de *El Europeo*, en Lòpez Soler, passà a redactor principal de *El Vapor*, trasmetentli tot l'esperit del primer. Un altre, en Bonaventura Carles Aribau, feya estona qu'havia traslladat a Madrid el seu domicili. El banquer Remisa volgué protegirlo y va pèndrel d'amich y col·laborador, emportàntsel,

a veure de més prop les torres de Castella,

y allí va sobtarlo aquella imprevista y solitaria inspiració que, si va obrir un pòrtich triomfal a n'el renaxement de Catalunya, constituheix també, en absolut, una de les més belles, fondes y asserenades expressions poètiques que l'amor a la terra nadiua hagi trobat jamay entre'ls homes. Aquesta troballa sorprenent y única, resulta clàssica de tots els temps y actual de totes les escoles; y'l seu autor no havia tingut abans ni va tenir may més de la vida, un moment que, ni de lluny, pogués acomparàrseli.

Com deya, jo he vist aquesta composició tal com va sortir a llum per primera vegada en *El Vapor* del dia 24 d'Agost de 1833, plana tercera, columna tercera. Anava encapsalada ab el següents títol y subtítol:

LA PATRIA
Trobes

y, al peu de la composició, en forma de nota afegida pel periòdich, figuraven aquestes ratlles: «Esta composición, escrita para celebrar los días del señor don Gaspar de Remisa, es obra de la selecta pluma de don Buenaventura Carlos de Aribau. »La presentamos á nuestros lectores »con el patriótico orgullo con que presentaría un escocés los versos de sir »Walter Scott á los habitantes de su »patria.»

Ab axò queda absolutament destruhida la llegenda de mistificació que s'havia anat formant. Les trobes del Aribau nasqueren com un cant patriòtich y portaren desde'l primer dia'l nom sagrat de *La Patria*. En

nom de la patria y com inseparable de la patria, en imatges d'una puresa primitiva y homèrica que sorpren de trobar en aquell temps, exalta la llengua de sos avis «més dolça que la mel» y maleheix al ingrát que no plora al sentir-la en extranya terra. Es curiós també y digna d'observarse la fonda galanteria, tal volta inconscient, ab que l'Aribau escrigué aquesta inspiració pera dedicarla a una persona de parla no catalana, mes a qui volia expressar, sense impostura ni ficció, un agraïment vivíssim. Ell solia escriure casi sempre en castellà, y castellanés son casi totes ses poesies compostes a Barcelona y pera gent de Catalunya. Però ve un moment coral, en que vol expressar tota la intimitat de la seva ànima comoguda, y allavors no troba que res pugui mostrar d'una manera més palesa al benefactor y al foraster la serietat del seu afecte, que cantar-lo en l'accent de familia, com si li obrís el santuari domèstich y'l convidés a participar del culte dels seus propis penates.

També's veu per la nota transcrita que no dexaren, la redacció ni'l pùblich literari, de compendre lo que significava, ò podia significar en potència, una composició com aquella. Senten «orgull» de presentarla als catalans; y no sols orgull sense més ni més, sinó «orgull patriòtich» y l'enllassen immediatament ab el recort de les evocacions de l'ànima y'l passat d'Escocia que, aleshores, els tenien admirats.

De com aquest concepte anava covant ne trobarèm un altre testimoni explícit. Un any després, casi dia per dia, el 21 d'Agost de 1834, dona compte *El Vapor* d'haver sortit a llum *La noya fugitiva*, traducció catalana del poema de Grossi, per don Joan Cortada. Després d'una indicació del argument y del mèrit d'aquesta obra, s'hi llegeix el següent comentari, ja referent a la traducció, y en el qual s'hi barregen inesperades intuïcions literaries ab pressentiments polítics que per desgracia havien de confirmarse ben aviat:

«Recomendámosla á los lectores por el acierto de su desempeño y la culta flexibilidad que en ella ostenta esa lengua, harto despreciada sin duda del que no alcanza su primor, pero grata y apacible á quien estudia en Cabestany y Ausias March. ¡Con cuánta más vehemencia no se imprimen en nuestro corazón los afectos que ella nos comunica! Divididos en bandos, votados tal vez al sacrificio por hombres enemigos de nuestra prosperidad, olvidamos, los hijos del Ter y el Segre, las glorias de nuestros ínclitos abuelos. Su habla nos parece extraña, objeto sus costum-

bres de estèril curiosidad, su amor á la independencia estímulo harto flaco que oponer á la ambición de empleos ó de venganzas que amancilla nuestros pechos. ¡Ah! ¡Quién sabe si está reservado á esta musa lemosina el triunfo de reanimar el antiguo patriotismo y llevarnos de nuevo á desconocidas riberas!»

En mitx de les desorientacions degudes al retràs dels estudis romanistes; en mitx de les impropietats hereditades del temps d'en Bastero y la Crusca, com axò de «musa lemosina» ò d'emparellar un trobador de la vella escola ab un poeta propiament dit y que correspon ja de plè en plè a l'edat moderna, sorprèn de trobar en les línies copiades aquest presentiment, tan clar y llampanant, d'una resurrecció, de un nou alsament de la consciencia nacional de Catalunya, tal com l'hem vist setant'anys després comprovat per la historia. No sé si hauré fet sòn als lectors; però crech qu'es bo que tornem a parlar de les nostres coses sempre

EL MESTRE E. FERNÁNDEZ ARBÓS
DIRECTOR DE LA ORQUESTA SINFÓNICA DE MADRID
QU'ESTÀ DONANT CONCERTS AL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

que's pugui; crech qu'es instructiu arribar a les fonts, desfer les confusions y lleugereses dels rapsodistes, restablir la visió directa de les coses, y mostrar que no sempre la critica y el públich contemporanis s'enganyen y equivoquen com la Revista d'Edimburg va equivocar-se ab lord Byron.

MIQUEL S. OLIVER.

LA MEVA PASQUA

*Deu Nostre Senyor, avuy
ha vingut a visitar-me,
y'l Pa dels Angels a dar-me,
del que fer ma Pasqua ruy.*

*Del Pa aquest, per tots los meus,
en siga la llevadura,
la essencia quina dolsura
conhorta els dolors més greus.*

*De mi y quants a perdonar
tingam injurys y agravys
sigans com rosada als llavis
que'ns baixa el cor a regar.*

*Perque hi puga resplandí
la serenor de la pensa,
per hont a estendres comensa
de la Pau l'iris diví.*

*Pasqua de benedicció,
celebrèmla ben complerta,
que'ns dexa la porta oberta
de la eterna salvació.*

F. UBACH Y VINYETA.

Abril de 1911.

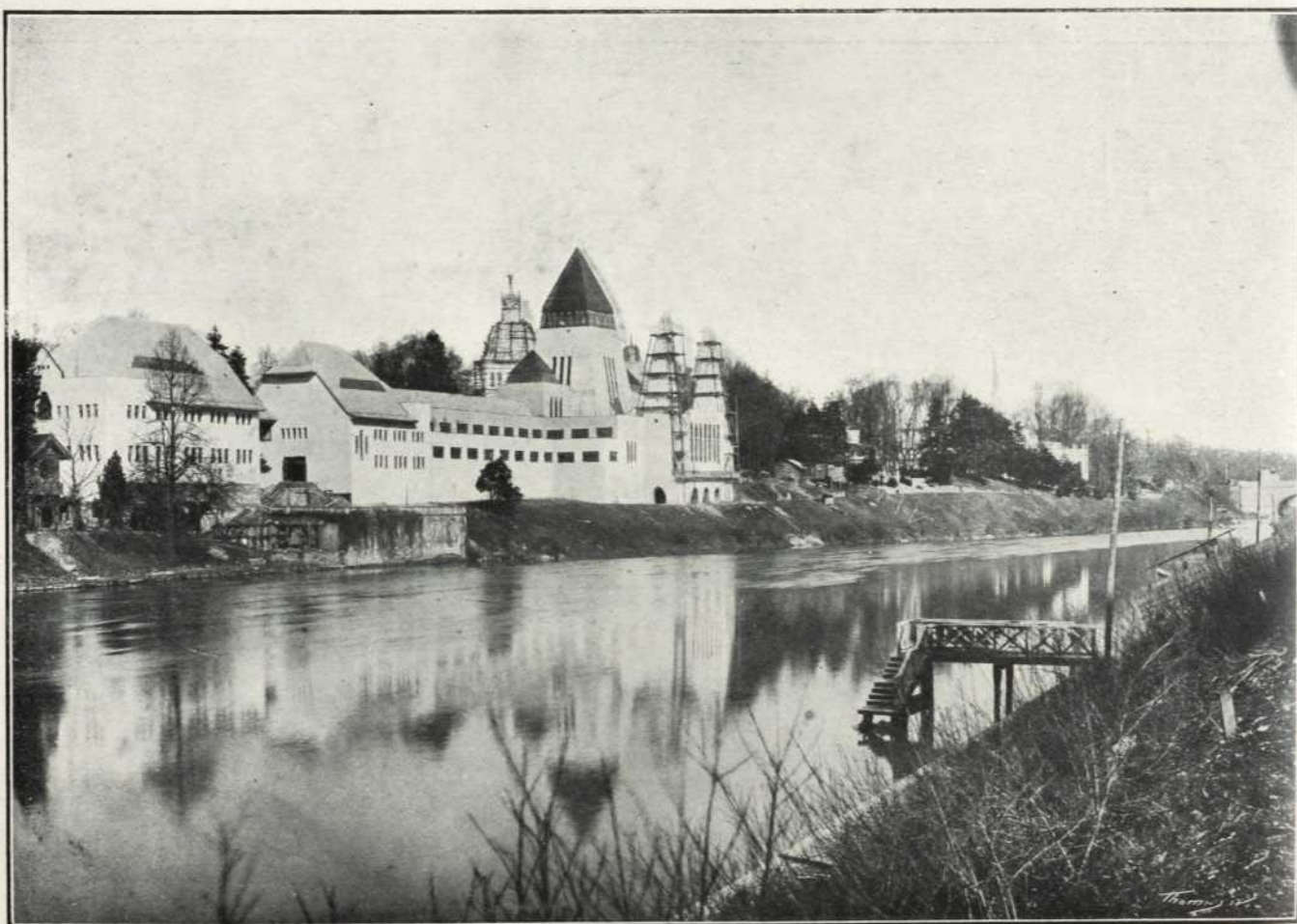

EL PÀS DE LA MARE DE DEU DELS DESAMPARATS PELS CARRERS DE VALENCIA EL DÍA DE SA FESTA PATRONAL. — (Gómez-Durán f.)

DE LA EXPOSICIO DE TURIN

PABELLO DE L'ARGENTINA

PABELLO D'HUNGRIA

GALERÍA AL PILONETO

DON EMILI CANET

El conegut publicista y editor dels Albums Artistichs de les ciutats espanyoles, qu'ha estat nombrat delegat pel comité de la Exposició de Turin, per la propaganda a Espanya.

(Barrera f.)

DEL MEU CARNET

Les desgracies, a Ciutat, esdevenen tragedies pel contrast... Se suïcida un incurable tirantse d'un terrat al carrer, y cau bellmitx d'una mascarada ò d'un chor de caramelles; engega un tret el marit gelós contra la esposa infidel, y mata un nen que juga a soldats en la galeria vehina; se torna boig el banquer quebrat, y'ls borratxos de la taverna del davant riuen y l'insulten; el públich demana a crits y a cosses y a xiscles noves danses a l'etoile parisina, y ella, agegada en una otomana, entre bastidors, esputa sanch; al costat d'una Iglesia s'hi senten les riallades histèriques de les dònnes d'una casa pública y, envà pel mitx, se desenrotlla un idili amorós y una agonia de desesperació... Es el contrast que fa esdevenir tràgiques les miseries de Ciutat. Y vetaquí que hi hà qui els explota aquests constrats. Ahir pujava Rambla de Catalunya amunt, tot meditant lo bo qu'hauria resultat lo meu barber per Ministre de la Governació, — meditació, com se veu, profunda y de conseqüències, — quan la vista, sense poguerhi fer més, se m'en anà a una porta mitx tancada. Devant, un piano de manubri tocava esbojarradament un ayre sensual de Cafè-concert, y mentres el gandul qu'actuava feya postures a una cambrera del colmado vehi, el seu ajudant li deya en son caló: «no badis y sòna fort, Paquetilla, qu'hi hà un mort»... El virtuós del orgue voltava vertiginosament la maneta mentres de la porta mitx oberta sortia, tota plorosa encara, una minyona y allargantli una pesseta li demanava que se'n anés, respectant el dolor d'una familia ab dol. L'orgue marxà, desaparegué y jo sense poderhi fer més vaig restar parat com esperant el desentrrotllo de una baxa acció. En efecte, encara no feya cinch minuts de ma guardia voluntaria que ja un altre orgue's disposava a explotar la desgracia. Jo, ab el fons de sa quixotisme que tots portem adintre, em vaig plantar davant dels dos pinxos y en son propi argot y ab veu d'autoritat els vaig cridar: «ja teniu ordre de filar d'aquí, mestres...» Sense protesta van marxar, estroncant el valz de La viuda alegre, mentres jo, sense saber per què, me quedava vetllant la serena dolor d'aquella familia desgraciada... Poch després me deya la portera: «era un metge molt jove que totjust feya dos mesos s'havia casat... ahir mentres s'estava acabant, va néixer un nen als senyors del segon, segona, davant per davant del pis del pobre senyoret...» Al marxar vaig tenir que apartarme pera no ser atropellat pel cotxe de La Neotafia mentres a l'altra acera la canalla perseguia dugues dones habillades ab jupe-culotes... M'agradaria, per un miracle, obrir la gran Ciutat com una magrana y poder contemplar tot lo que dintre sos mil recons amaga. ¡Què'n veuria de coses! Escenes d'amor, desesperacions, ximpleries, tragedies, morts, naxements, estudi, resos, alegries, dolors. ¿Què hi dominaria en una estadística axis feta? Jo crech que dominaria la tragicomedia y que per tot arreu Pierrot projectaria la fatidica ombra de la Mort.

CARLES DE FORTUNY.

ERMITA DE SANT ANTONI

nostra llengua, aquesta llengua qu'escampà junt ab sa política admirable y ses gestes qu'omplen planes gloriosíssimes de la nostra historia, l'alt Rey En Jaume Primer, el més gran de tots els Reys qu'han regit la terra catalana.

No podem seguir nosaltres pàs a pàs les planes del llibre del senyor Sarthou, y per lo tant haurèm de sintetisar la informació dient que la ermita de Sant Antoni, situada als afòres de Lucena, població d'origen alarb, es un dels llocs més bonichs d'aquella encontrada, hont s'hi donen cita, com a passeig predilecte, ls vehins d'aquella vila. Dels voltants de Castelló publiquem l'interior de la iglesia de la Sagrada Família de la barriada dels mestrets, la vista de la ermita de Lidon, hont s'hi

POTSER als catalans nos passa quelcom de lo que succeheix a molts que conexen bastant regularment los punts de la terra que de més anomenada disfruten y desconexen per complert lo que tenen al costat mateix de casa. Diem axò ab motiu d'haver arribat a les nostres mans un interessant llibre ressenyant una sèrie d'excursions als més importants santuaris de la hermosíssima comarca de Castelló de la Plana, germana nostra, dels que creyem son molts los catalans que no'n tenen idea ni conexensa de cap classe. Sia com sia, l'obra portada a cap per l'il·lustrat autor del llibre, l'advocat de Burriana, don Carles Sarthou y Carreres, es altament digna de divulgació y patriòtic encoratjament y per aquest motiu anem a ocuparnos d'alguns d'aquells santuaris, amenisant aquestes pobres ratlles ab alguns dels gravats qu'il·lustren el referit llibre, ben merexedor de que'l coneguin els enamorats de les belleses de la nostra patria, ja que com a patria

nostra hem de considerar tots els encontorns de la península hont se parla y es entesa la

INTERIOR DE LA IGLESIA DE LA SAGRADA FAMILIA

SANT ROCH DE CANET

ERMITA DE LIDON

venera la Verge d'aquest nom, per la que sent gran veneració'l poble y a la que demana ajuda en tots los actes més trascendentals de la vida, y la de Sant Roch de Canet, construhida per acort del Consell de Castelló en 1650 en el lloch qu'ocupava l'hospital d'apestats anomenat «la casa blanca.» Es molt típica sa festa tradicional que recorda fets històrics d'altre temps.

Sempre s'ha distingit la ciutat de Vilareal (20.000 habitants) pels seus sentiments religiosos, y no hi hà que dir, per lo tant, les moltes iglesies y santuaris que tindrà. Fou fundada pel Rey Jaume Primer en 1273 en l'antich palmar de Burriana y d'aquí'l

EUGENE BARRAU

Il·lustració Catalana

Fototipia Thomas

SUSANNA

ERMITA DE LA MISERICORDIA Y SANT SEBASTIÀ

EL CRIST DEL REY DON JAUME EL CONQUERIDOR

nom que porta Vila-real. Té planes brillantíssimes en la seva història, y ha estat bressol de Sants, Infants y Reys, y de moltes personalitats qu'han brillat en arts y ciències. Es magnífich el seu temple parroquial. Té 75 metres de llarg, 45 d'ample y 22 d'alt, estant la cúpula del creuer a 33 metres d'alsada. Es curiós el dato referent al campanar que, tenint 45 metres d'alt, no té més que dos pams y mitx de fonament.

Entre les imatges més venerades pel poble figura'l Sant Cristó del Hospital. Es més que de tamany natural y de magestuós aspecte. Sols es tret de la seva capella en festes centenaries ò ab motiu de grans calamitats. Per tradició s'atribuix a un llegat del Rey Jaume fet a la vila quan la va fundar, dexantlo com a patró en el mateix lloch hont va alçarhi'l seu campament mentres conquestà a Burriana. Així encara's conta en los sermons y en històries d'alguns autors. De tots modos, sia com sia, hem de fer constar que'l poble sempre ha anomenat al Sant Cristó del Hospital pel Cristó del Rey don Jaume.

La ermita de la Misericordia y de Sant Sebastià de Vinaròs es també un altre dels santuaris valencians que gosa de la devoció del seu poble. Està situada sobre un turonet a una hora de la població dominant tota la plana. Compta set altars y bones pintures al fresch. Celebra la seva festa principal el 9 de Maig y ademés d'aquesta tres altres més cada any, una el diumenge després de l'Ascensió,

EXCURSIONISTES AL SANTUARI DE LA COVA SANTA

VILAVELLA Y SA ERMITA

altra per Sant Sebastià y la del 17 de Janer per Sant Antoni, verificantshi aquella diada la benedicció de les cavalleries.

Del Santuari de la Cova Santa, situat a dues hores de la vila d'Altura cap a ponent de Segorbe, no podem dirne gran cosa avuy, per que creyem que mereix article apart la descripció del referit Santuari. Nos acontentem ab reproduhir un gravat representant uns excursionistes dirigintse al pintoresch lloch, casi podría dirse situat al terme divisor d'Aragó, Valencia y Castella.

Altres lloch bonich d'aquelles terres es Vilavella a dos kilòmetres de Nules al peu d'una estribació de la serra d'Espadan. Aquest poble va ser l'antiga Nules dels temps feudals, distingintse sempre per ses aygues medicinals. Vilavella té'l seu Calvari formant zich-zach per la pendent de la montanya referida, ombrejat per frondosos xiprers, trobantshi al final la hermosa ermita de Sant Sebastià. Desd'aquella altura's domina un bell panorama de garrofers y tarongerars desde Benicanin a Sagunto...

No podem seguir més al autor d'aquest llibre interessant. Els que vulguin possehirlo poden dirigirse a nosaltres y procurarè'm complaurels.

Rèbi entretant el senyor Sarthou la nostra més coral enhorabona.

ESTAT ACTUAL DELS PATIS Y EDIFICIS DE LA IGLESIA Y CONVENT DE LES GERÒNIMES

El gran solar que ocupaven els horts, iglesia y convent de les Gerònimes, situat entre la Riera Alta y'l carrer de Sant Antoni Abat d'aquesta ciutat, serà objecte dintre poch temps d'una gran transformació. El 13 del corrent va col·locarshi ja la primera pedra de la nova parroquia que, seguint els plans y la direcció del jove y ja reputat arquitecte senyor Pericas, s'hi alçarà tot seguit ocupant una superfície d'uns 940 metres quadrats, en els quals hi aniràn compreses la iglesia y la casa rectoral donant fatxada al nou carrer, de vuyt metres d'amplada, que atravesarà pel llarch tot el solar ò sia de prop de la Plassa del Padró a la Riera Alta cap al devant del número 48. — Dels 300.000 pams que aproximadament té'l susdit solar, han de quedarne donchs una bona part pera edificis particulars, en especial les quatre cantonades del nou carrer, quedant les parts centrals destinades com ja hem indicat, a Parroquia y Casa rectoral una, y altra a unes grans cotxeres de la Societat anònima de cotxes y automòvils, actual propietaria del gran solar en urbanisació, quí's proposa donar gran impuls a les obres.

Revista

Musical

Aquesta setmana ha sigut de goig pera'ls aficionats a la música seria. La Orquesta Sinfónica de Madrid se'ns ha dextat sentir de nou en lo Palau de la Música Catalana donanthi concerts. Comensà'l dilluns, seguint les audicions dimecres, dijous, dissabte y avuy diumenge. En lo moment d'escriure aquestes ratlles hem sentit tres concerts. En ells s'ha renovat l'impressió de que l'or-

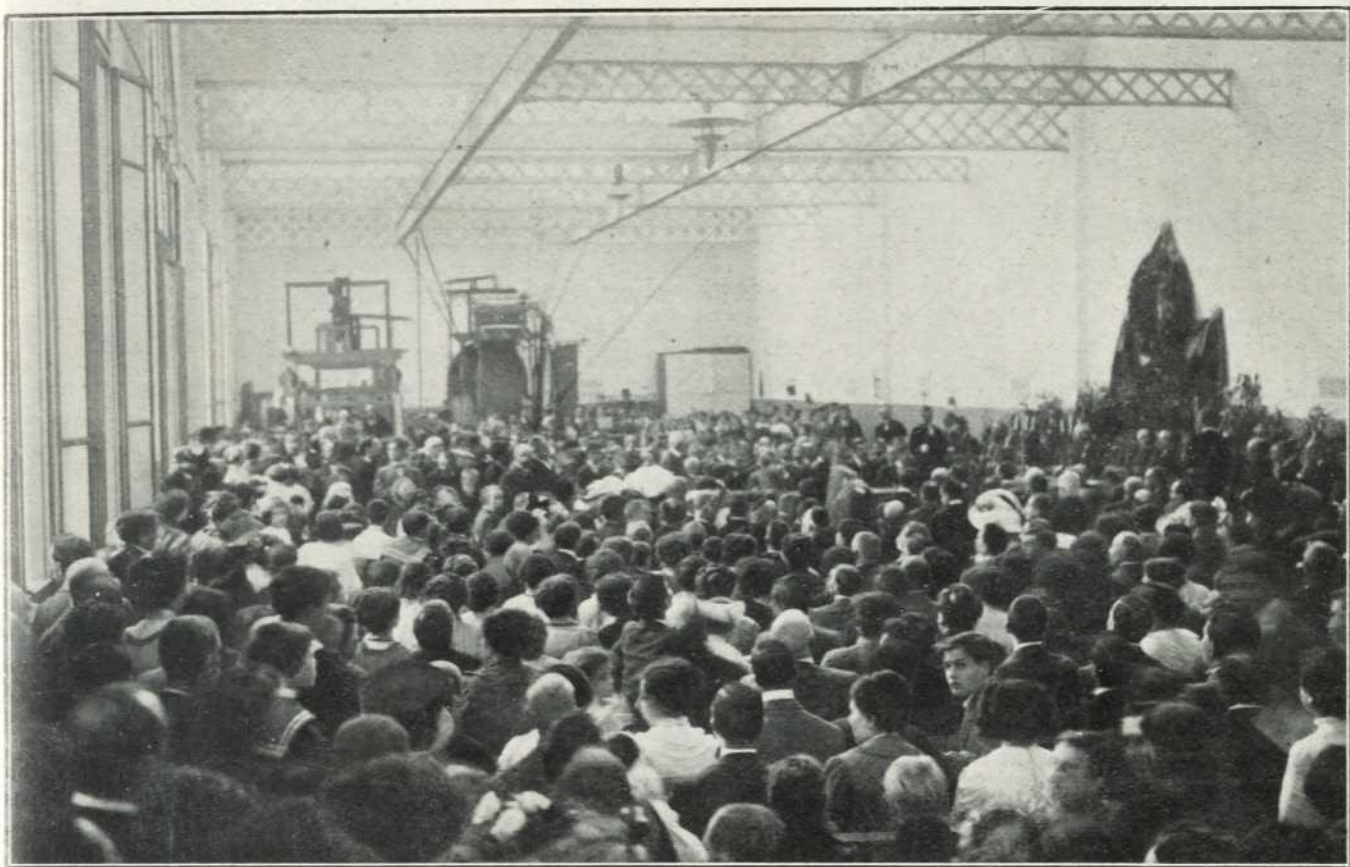

BENEDICCIÓ Y COLOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA DE LA NOVA PARROQUIAL IGLESIA — (Ballell f.)

questa del mestre Arbós es una de les millors d'Europa. Sabut es qu'en les sinfonies de Beethoven y de Brahms la corda hi juga un paper principalíssim, y com qu'aqueix element es lo fort de l'orquestra madrilenya, calculis la perfecció que poden alcanzar aqueixes obres quan a l'aptitut del personal s'hi afegeix una direcció com la del mestre Arbós.

No es d'extrañar, donchs, que'l públich se entusiasmés de valent al devant de l'admirable

INAUGURACIO DE L'ESCOLA D'ARTS Y INDUSTRIES DE SABADELL

ASPECTE GENERAL DE LA SALA. — LA PRESIDENCIA DE LA FESTA — (Obradors y Boix fs.)

interpretació de la *Sèptima Sinfonia* y de la *Segona Sinfonia* de Brahms.

Queda un altre autor per citar: lo gran Bach, altre dels mimats per la Sinfònica de Madrid y qual interpretació potser es la que resulta més comprensible a nostre públich, tal vegada per que'l mecanisme apareix més clar. L'èxit qu'han obtingut les obres de Bach sobrepuja a quant podien esperar los més optimistes. A nosaltres no'ns ha vingut de nou, puix recordem l'entusiasme deli-

rant ab que premià nostre públich la interpretació de Bach quan vingué per primera vegada la renomnada orquesta.

Bach, Beethoven y Brahms constituïren lo clou d'aquexos concerts. Ab les obres de aquestos mestres alternen Wagner, Berlioz, de qui fou admirablement executat un *scherzo*, y moltes altres firmes respectables, figuranthi també'ls músichs espanyols, entre'ls que s'hi compta en Del Campo, professor de viola de l'orquesta, de qui es un

hermós fragment inspirat en la *Divina Comedia* qu'obtingué'ls honors de la repetició.

Lo tercer concert, qu'es, com havem dit més amunt, fins ahont alcansen nostres ratlles, acabà ab l'escena de la *Consagració del Graal* de Parsifal de Wagner prenenthi part l'Orfeó Català, que fou rebuda ab una verda-dera tempestat d'aplausos. Tant l'orquesta del mestre Arbós com l'Orfeó dirigit pel mestre Millet ratllaren a immensa altura.

EL FESTIVAL ESCOLAR DELS ESCOLAPIS

UN DELS EXERCICIS DURANT LA FESTA ORGANISADA EL PASSAT DIUMENGE. — (Juandó, f.)

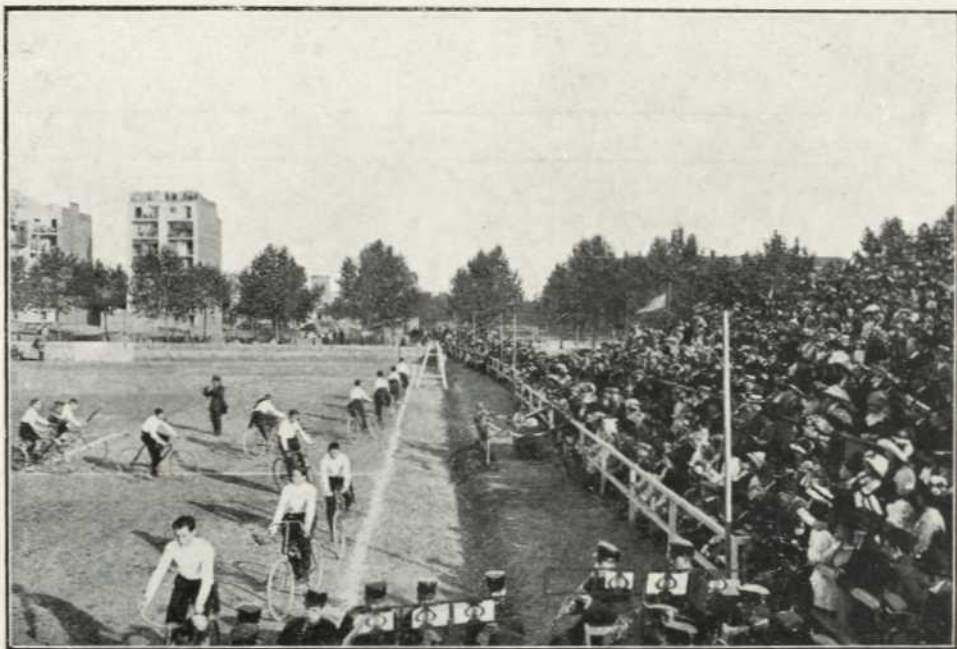
Immoralitat ambient

Es intolerable lo ambient de immoralitat que ha arribat a crearse a Barcelona. De grahó en grahó s'ha arribat a lo més abjecte y baix. Y com si no n'hi hagués prou de les turpituds que s'exhibeixen en els llocs públics, previamment anunciades en plena Rambla ab els colors vius de litografies infestes, se ha arribat encara més avall, donantse clandestinament — segons veu pública — els espectacles més degradants.

Es l'estrangament del vici que, desfermat, no té aturador, com no'n té'l gormant acostumat a les menges picantes y a quí un plat senzill, per bo que sigui, li sembla sempre poch fort; es la conseqüència forfosa del genre ínfim ab el que's corrompen els menors en certs cinematògrafs; es la resultat de tanta revista bordellesca y tanta *sarsuela* immonda com han omplert els nostres escenaris, convertintlos en avant-sala dels indrets excusats hont se conreua'l vici.

Y entretant l'art seriós se va morint en tots els seus aspectes. El teatre està en crisis; el llibre està en crisis, com ho estan la pintura y la escultura.

Afortunadament, hem arribat ja tan avall en la devallada empresa, que no pot trigar a operarse una saludable reacció. Y potser ja es iniciada. ¡Prou convé!

LES CARRERES DE BICICLETES Y UNA PART DE LES TRIBUNES — (Sagarra f.)

Agricultors forasters

Després del Congrés Cotonayre, ens ha tocat encara quelcom d'un altre congrés: el d'agricultors celebrat a Madrid. Els membres estrangers que varen assistirhi, no's varen resignar a dèixar la Espanya sense haver visitat la nostra terra y especialment Barcelona.

Véusquí perque, fos totjust l'espiguet del carril que se n'enduya'l darrer cotonayre, ens axordava'l del exprés ab que venien els agricultors.

Y, durant uns dies, han anat d'assí d'allà, guiats pel benemèrit Institut de Sant Isidre, y han pogut veure'l grau d'avens conseguit a Catalunya per les arts y les ciències agrícoles.

Tot siga pera major honra y gloria del

terrorò, pera dirho en termes apropiats a les circumstancies, jany de be sí!

Un desastre teatral

A Romea hem presenciât aquesta setmana un dels espectacles més dolorosos que'ns ha ofert el teatre català. Hem vist el públich trufantse amplement d'una obra y certs actors ajudant al públich.

Val a dir que l'obra no tenia cap condició pera que podés salvarse d'un naufragi, però al cap d'avall la empresa n'havia acceptat el montatge y els actors els papers. Donchs no hi havia

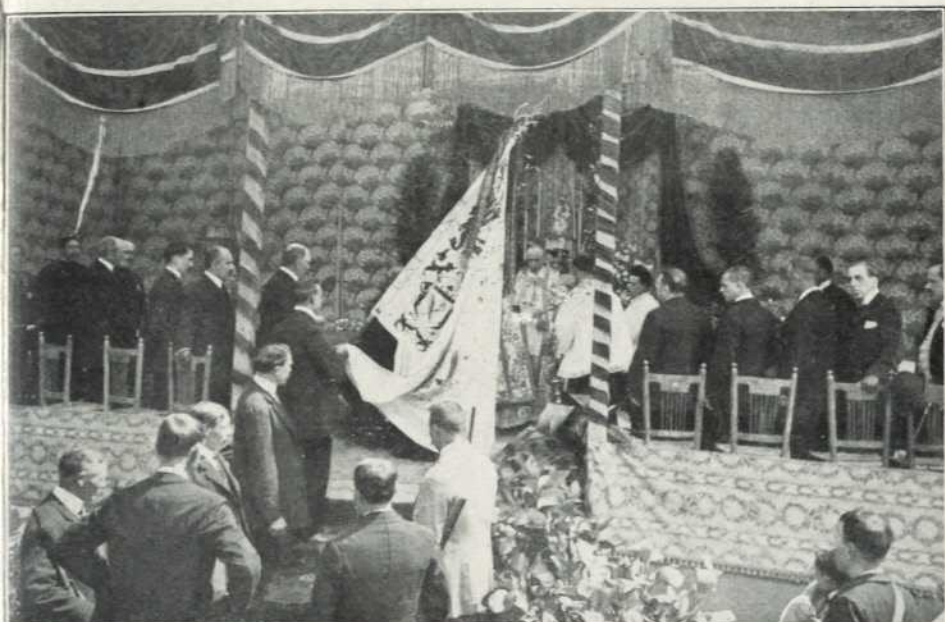
dret a dèixar de posar tots els esforços en salvarla, mal no hagués estat per altra cosa que pera dèixar tota la responsabilitat al autor.

Certs actors produhien la impressió de que jugaven burlantsen francament. Algun d'ells, en converses particulars, s'ha girat ab enuig contra la crítica y ha dit que no tenia prou lluch pera conèixer quan un actor feya broma. Lo que hi hà aquí, si acàs, es qu'ell no tenia prou facultats pera demostrar que treballava seriósament. Perque no va partir sols de la crítica l'acusació, sinó del públich. Y si treballant seriósament un comediant dona la impressió de ferho en broma, pitjor per ell. Y no val a dir que l'obra s'ho portava, perque més d'un y més de dos dels elements que hi prenien part, va conseguir

AYGUA COLONIA ORIVE

En bondat intrínseca y agradable perfum, supera a les extrangeres de preus fabulosos. Per axó l'Ayguia de Colonia nacional se ven tant. Pera mostra 3 rs. frasco. 4 litres 16 ptes.—Dipòsits: Vicente Ferrer y C.ª, Comers, 112, y Uriach y C.ª, Moncada, 20; Farmacies del Dr. Gilmeno, Plassa Real, 1, y Sanchis, Rambla del Mitx, 27.

UNA BONICA FESTA A ARGENTONA

ACTE DE LA BENEDICCIÓ DE LA BANDERA DEL SOMETENT D'ARGENTONA
PEL BISBE DR. LAGUARDA, CELEBRADA'L PASSAT DIUMENGE — (Ballell f.)

ferse respectar en absolut, salvantse del naufragi general.

Se dirà que quan una obra ha de fer riure, no pot un actor aturar les rialles del públich. Realment, no pot. Però pot destriar-les y, sobretot, destriarsen ell. Lo qual li serà sempre una ventatja.

I a llàstima de tot axò, es que hi hagi empreses capasses d'admetre una obra prevevent per endavant el fracàs y, sobretot, que,

un cop acceptada, no la defensi ab totes les forces.

Publicacions rebudes

HOSPITAL CLÍNICO DE LA FACULTAD DE MEDICINA DE BARCELONA. Any IV. 1910.

La Memoria corresponent al any 1910, qu'acaba de publicar la Junta Administrativa d'aquell benèfich establiment, dona una clara idea de la situació d'aquella casa y les

estadístiques y quadros comparatius que la integren enrobustexen el concepte que com a preàmbul de dita Memoria ha escrit el vocal d'aquella Junta Administrativa l'Excel·lentíssim senyor don Guillem de Boladeres y Romà.

Es de desitjar puguin veure complertes ben aviat les aspiracions de la digna junta per be de la humanitat malalta y'l bon nom de la ciutat de Barrcelona.

VI PINEDO de Kola Compost. Tonic Nutritiu. Kola, Coca, Guarana, Cacao y Acit-fosforich. Cura: Anèmia, Raquitisme, Malalties nervioses y del Cor, Afeccions gástriques, Digestions difícils, Atonia intestinal. — Indispensable a las senyoras durant l'embras. — Premiat varies Expons. **Sens rival pera nens y vells**

PASSIONS & SOMNIS, primer llibre de poesies per Joan Malagarriga. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.

Un goig agre-dols nos causa cada vegada qu'un autor novell nos envia'l seu primer llibre. Per que si be es una alegria veure que no s'acaba l'empenta editorial dels nostres autors, masella a tota mena de desengany, no dexe de causar pena certs detalls, com per exemple la cura que's posa en el preu del llibre, com si d'ell depengués l'èxit literari, y particularment la tendencia, molt generalisada, de fer un llibre gros, talment com si la quantitat avalorés la qualitat. Podriem citar-ne d'altres.

De tots modos, son lloables aquests entusiasmes, y hem de confiar que la matexa foguerada juvenívola ha de socarrar moltes ilusions. Axò, a voltes, es un be, ja que contribuïx a la purificació de l'obra del poeta.

Passions & Somnis, al nostre entendre, serà esporgat un altre dia pel seu propi autor.

Fundada 1752.

Quan vulga píldores, prenga les de **Brandreth**

**Purament Vegetals.
Sempre Eficasses.**

Curan lo Restrenyement Crònic.

Les Píldores de BRANDRETH, purifiquen la sanch, activen la digestió y netejan lo ventrell y'ls intestins. Estimulan lo fetge y treuen del sistema la bilis y demás secrecions viciades. Es una medicina que regula, purifica y enforteix lo sistema.

Pera'l Restrenyement, Rodeses de cap, Somnolencia, Llengua bruta, Fetides del alè, Dolor d'estómac, Indigestió, Dispepsia, Mal del fetge, Ictèria, y'ls des-
arreglos que provenen de la impuresa de la sanch, no tenen igual.

DE VENDA EN LES FARMACIES DE TOT LO MÓN

Acòstis lo gravat als ulls y's veurà la píldora entrar a la boca.

B. Brandreth

Fundada 1847.

Emplastos Porosos de **Allcock**

REMEY UNIVERSAL PER DOLORS

Hontsevulla que's senti dolor apliquishi un emplast.

Agents a Espanya—J. URIACH & C., BARCELONA

Fosfo.Glicolola

DOMENECH

LECCITINAD

FERRUGINOS

MOSTRAS DE FRANCH

PODEROS TONIC
RECONSTITUYENT

B.DOMENECH Ronda S. Pau, 71.
BARCELONA

IMPOTENCIA

DE ABDOS SEXES

Radicalment curada a tota edat per les

PÍLDORES OURANIA

Nou descubrimet. - Immens èxit

Tractament enèrgich y sens perill.

Curació garantida ab un sol frasc.

Envio discret. Preu del frasc 10 franschs.

Frasc ab instruccions per correu. ptes. 12.

En Barcelona: VIUDA DE SALVADOR ALSINA, - 4, Passatge del Crèdit.

LABORATOIRE NORDERN

— 31, passage du Havre, 31. PARIS. —

Ab aquest número repartim la fototipia SUSANNA, escultura de E. BARRAU

MOSAICS E F ESCOFET & C

Marbres · Pedras · Fustas · Ronda Sant Pere 8 · Construcció · Decoració

NO'S FA NECESSARI ESMOLAR NI AFINAR

Més de quatre milions

Aparells de afeytar GILLETTE estan en ús entre les classes més distingides en totes les parts del món.

Maneig senzillíssim

Enorme economia

Absolutament sens perill

No exigeix aprenentatge

Superiorment higiènic

Fixarse en les fulles curvades

L'aparell ab triple bany de plata en bonich estoig de pell, costa, complet, ab 12 fulles o sien 24 talls,

25 pessetes

Els aparells GILLETTE y fulles de recambi se venen a tots els millors establiments, perfumeries, dagueries, etc., y al engròs per

EDUARDO. SCHILLING, S.en C. Barcelona

Sucursales: MADRID y VALENCIA

"DIANA" CRÍA Y TRÁFEC DE Gossos de Rassa Wideburg & Co.

Eisenberg S.-A. 6. Alemania

Envios de gossos de totes menes, de pura rassa, sense barreges ni defectes, desde'l diminut gosset falder y de saló fins al major gos guardià, d'alarma y defensa.

Rasses de Gossos de Cassa

Exportació a tots els païssos en tot temps, garantint la bona arribada. Servey esmerat. Album luxosament il·lustrat ab llista de preus y descriptiu. Ptes. 2'50. S'admeten sellos. Catàlechs gratis y franch en espanyol, francés, alemany.

DOLOR Bálamo de los Cartujos

Sens rival contra el dolor ja sia nerviós, reumàtic o inflamatori. De venda:

Vda. Alsina, Passatge Crèdit; Serra, Pelayo 9; Vicens Ferrer, etc.

ENCENEDORS

y FERRO-CERIUM de fabricació francesa, totes les pessas desmontables pera recambi, garantia 3 anys. — Els pedidos se fan rapidament. — Preus sens competencia. Se desitjan concessionaris. Pages-Bonriot, 43, cours Morand, LYON - (FRANSA).

Horacianes Poesies de Miguel Costa y Llobera - Segona edició - 2 pessetes

HOMES

atacats d'enfermetats y debilitat nerviosa, deuen llegir sens falta el llibre premiat del Doctor metge Rumler, tractant de la «Debitat nerviosa dels homes», segons els punts de vista més moderns, ab numerosos gravats y constant de 320 planes. Es un conseller verdaderament practich y útil y la millor guia pera arribar a la curació de la extenuació cervell - espinal, dels desordes nerviosos, de les conseqüències de passions perjudicials pera'ls nervis y en tots els casos de enfermetats especificques. El llibre (en llengua castellana) se remet de franch per la casa editorial, doctor Rumler, Ginebra, 669 (Suïssa), a qui envii pessetes 2, ab segells. Escrigui vostè avuy mateix en espanyol a dit senyor.

Dobles Artistichs BVSQVETS Civtat. 9. Barcelona

Viatge de O. Junyent - Ab un pròlech de M. Utrillo

400 planes

RODA'L MON Y TORNA AL BORN

15 pessetes

500 gravats

IL·L·STRACIO CATALANA - FEMINAL - Mallorca, 287. Barcelona - Suscripció: Un any 30 pessetes - Extranjer: 35 franchs

Reservats tots los drets de propietat artistica y literaria

Paper de Fills d'A. Fàbregas

Establiment gràfic Thomas-Barcelona